

2119/32618
ט' באדר תשע"ג
19 בפברואר 2013

לכבוד
גב' עדי טל, רו"ח ועו"ד
ראש היחידה המקצועית החשבונאית
רשות ניירות ערך
רח' כנפי נשרים 22
ירושלים

לכבוד
גב' שיראל גוטמן-עמירה, עו"ד
מנהלת מחלקת תאגידים
רשות ניירות ערך
רח' כנפי נשרים 22
ירושלים

ג.נ.,

הנדון: טיוטת תיקון תקנות ניירות ערך (מכתב משלים)

בהמשך למכתבנו בעניין טיוטת תיקון תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), תש"ע-2010 (להלן: "מכתבנו הקודם"), מצ"ב הערות הלשכה ליתר התיקונים המוצעים במסגרת תיקון תקנות ניירות ערך.

אנו מבקשים לזמן פגישה עימכם להבהרות נוספות בקשר למכתבנו זה.

בכבוד רב,

אדיר ענבר, רו"ח
סגן נשיא הלשכה
יו"ר המועצה המקצועית

יזהר קנה, רו"ח
סגן נשיא הלשכה
יו"ר הוועדה לתקני ביקורת ולנהלי ביקורת

נספח – הערות מפורטות לדרישות הקיימות בטיטה

תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970

כללי - אי התאמה של מינוחים ל-IFRS

1. ברצוננו להסב את תשומת לב הרשות כי תקנות דוחות תקופתיים ומידיים ממשיכות לעשות שימוש במינוחים שאינם תואמים ל-IFRS. כך, למשל, חלק מהתקנות עושות שימוש במונח "מאזן" חלף השימוש במונח "דוח על המצב הכספי". יש להתאים את כלל המינוחים החשבונאיים, שבהם נעשה שימוש בתקנות, למינוחים ולהגדרות בתקני IFRS וכן לדאוג לשימוש אחיד במינוחים לאורך כל התקנות.

תקנה 1 – הגדרות

2. לעניין השימוש בהגדרות הקיימות ב-IFRS - ראו הערה מספר 1 בנספח למכתבנו הקודם.
3. לעניין המונחים "תקני ביקורת מקובלים בישראל", "כללי חשבונאות מקובלים בישראל", "רואה חשבון מבקר" ו-"מנפיק חוץ" - ראו הערות 2-5 במכתבנו הקודם.
4. **חברה קשורה** – הלשכה סבורה כי הגדרה זו עלולה להטעות שכן היא עושה שימוש במונח הדומה למונח **צד קשור** כפי שמופיע ב-24 IAS. לפיכך, מוצע לעשות שימוש במונח אחר לחברות העונות להגדרת **חברה קשורה**, למשל **חברה מושקעת**. יתר על כן, נראה כי בתקנות רבות, למשל תקנות 11-13 לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים, הוחלף המונח **חברה קשורה** במונח **חברה כלולה**. לפיכך, מוצע לבחון את הצורך בהגדרה זו, וככל שהדבר מתאפשר - להשמיטה.
5. **הערכת שווי מהותית**

א. הלשכה סבורה כי אכן קיים צורך לחדד את ההגדרה המתייחסת להערכות שווי שנערכו לפריטים בדוחות כספיים של חברה כלולה ו/או נערבת שדוחותיה מצורפות לדוחות התאגיד. במסגרת זאת צריך להיות ברור שלא כל אומדן חשבונאי הוא בגדר הערכת שווי.

בהמשך לסעיף 3.1.1 לדברי ההסבר של הרשות, לפיה יש להעלות את סף הצירוף עבור הערכות שווי של פריטים בדוחות כספיים של חברה נערבת מ-10% ל-20%, הלשכה סבורה כי ראוי להעלות את הסף הכמותי גם לצירוף הערכות שווי המתייחסות לפריטים בדוחות הכספיים של חברות כלולות מצורפות.

יתר על כן, בהמשך להצעת הרשות במסגרת "מפת הדרכים" להעלות את סף המהותיות לצירוף הערכות שווי עבור חברות קטנות, הלשכה סבורה כי יש מקום לשקול מחדש את הדרישה לצירוף הערכות שווי מהותיות מאוד ומתן מידע בדבר הערכות שווי מהותיות ומהותיות מאוד. בכלל זאת, הלשכה בדעה כי יש מקום להעלות את הספים הכמותיים, במקרים מסוימים¹, וכן לשקול הוספת שיקולים איכותניים נוספים המתחשבים במטרת

¹ כך למשל, חברות בעלות יתרת מוניטין מהותית אשר עורכות בחינת ירידת ערך שנתית בשל הדרישה ב- IAS 36 מבלי שמתקיימים סממנים כלשהם המצביעים על ירידת ערך, נדרשות לצרף מדי שנה את הערכת השווי, אף על פי שהערכה זו אינה בהכרח תורמת מידע רלוונטי ו/או משמעותי למשתמשי הדוחות הכספיים לצורך קבלת החלטות כלכליות. דוגמה נוספת הינה חברות המתאפיינות ברווחיות נמוכה או אפסית (break

הערכת השווי, אופי פעילות החברה, דפוסי רווחיותה ומהות נכסיה. זאת, מאחר ובראיית הלשכה המבחנים הקיימים עלולים להביא לצירוף מספר רב מדי של הערכות שווי, באופן שעלול להקשות על הציבור לברור את המידע המהותי ולייחס לו את החשיבות הראויה; תורמים ליצירת "עומס דיווחי"; ובמקרים מסוימים כלל לא ברורה התרומה של הערכות השווי המצורפות ושל המידע הנכלל בגין הערכות שווי מהותיות ומהותיות מאוד למשתמשים השונים בדוחות הכספיים - ובכלל זאת, האם ובאיזו מידה הן משרתות אותם בפועל.

חשוב להדגיש כי כניסתו לתוקף של IFRS 13 החל משנת 2013 מצדיקה ביצוע של בחינה רחבה ומחודשת של הנושא, שכן IFRS 13 מספק הנחיות מפורטות יותר מאלו שהיו קיימות עד כה לאופן קביעת השווי ההוגן וכן קובע הנחיות גילוי נרחבות ביותר באשר לאופן מדידת השווי ההוגן וההנחות המשמעותיות שנלקחו בחשבון במודל בו נעשה שימוש. יתר על כן, עם כניסתו לתוקף של IFRS 13 תוקן גם IAS 34, כך שדרישות גילוי רחבות המתייחסות לשווי הוגן יקבלו ביטוי החל מהרבעון הראשון של 2013 גם בדוחות ביניים.

ב. לדעת הלשכה, מנוסח טיוטת התיקון להגדרה עלול להשתמע כי המונח "...של חברה כלולה שלו..." מתייחס להערכת שווי של החברה הכלולה בכללותה במקום הערכת שווי שנערכה על ידי החברה הכלולה של נכס או התחייבות הנכללים בדוחות הכספיים של החברה הכלולה. לפיכך, מוצע לנסח את ההגדרה באופן הבא: "הערכת שווי מהותית – הערכת שווי, שעשה תאגיד עצמו, או שעשתה חברה נערכת שלו, שדוחותיה הכספיים צורפו לדוחות התאגיד, או שעשתה חברה נערכת שלו, שדוחותיה הכספיים צורפו לדוחות התאגיד, או שעשה גורם אחר (להלן – מעריך השווי) של נכס, התחייבות, התקשרות, הון, פעילות, הכנסה או הוצאה, של התאגיד או של חברה כלולה כאמור או של חברה נערכת כאמור".

6. אירוע פרופורמה

א. לדעתנו, יש לקבוע בתקנות כי בעת עריכת המבחן התוצאתי לקביעה האם אירוע הפרופורמה הינו אירוע מהותי, יש לבצעו על "הדוחות הכספיים האחרונים" (כפי שהוגדרו בתקנה 37ג) לפרק המיזוג לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים). הלשכה סבורה כי יישום המבחן על הדוחות הכספיים האחרונים ייתן מענה לאירועי פרופורמה שהתרחשו בתקופות ביניים, בייחוד במקרים בהם אין עוד רלוונטיות לדוחות הכספיים השנתיים האחרונים, למשל עקב שינויים משמעותיים שחלו במצב הכספי ובתוצאות הפעילות של התאגיד הרוכש ו/או התאגיד הנרכש בין תום השנה, שקדמה לשנה בה אירע אירוע הפרופורמה, לבין מועד אירוע הפרופורמה.

ב. על פי התקנות, לצורך קביעה האם צירוף עסקים שאירע בשלבים מהווה אירוע פרופורמה, יש לבחון את הספים הכמותיים תוך שימוש בשיעור ההחזקה הכולל בנרכשת לאחר צירוף העסקים. הנסיון מלמד כי בעסקאות של צירופי עסקים המבוצעות בשלבים, פעמים רבות ערב השגת השליטה יש לתאגיד הרוכש השפעה מהותית בתאגיד הנרכש. במקרים כאלו, חלק הבעלים ברווח או ההפסד של התאגיד הנרכש כבר קיבל ביטוי בדוחות הכספיים של התאגיד הרוכש, שקדמו לעסקה, מעצם יישום שיטת השווי המאזני. מאחר והמטרה של הצגת מידע כספי פרופורמה הינה להציג למשקיעים מידע

(even), המצרפות כיום, על פי הקווים המנחים בעמדה משפטית מספר 23-105, הערכות שווי שהשפעתן הכמותית במונחים כספיים איננה משמעותית אך בבחינה של ההשפעה היחסית שלהן על הרווח הנקי התוצאה הינה כי יש לצרף את הערכת השווי.

המתבסס על עקרון ההמשכיות ולתת ביטוי בדוחות הכספיים להשלכות העסקה המהותית שאירעה, הלשכה סבורה כי נוצר עיוות בעריכת **המבחן התוצאתי** (שהינו פעמים רבות המבחן שמטה את הכף לכיוון הגדרה של צירוף עסקים כלשהו כאירוע פרופורמה) על בסיס שיעור ההחזקה הכולל לאחר צירוף העסקים, ולכן ראוי לערוך את הבחינה תוך שימוש בשיעור ההחזקה התוספתי בעסקה שהביאה לעלייה לשליטה.

ג. תשומת לבכם לטעות הקלדה בסעיף (א)(1) להגדרת "אירוע פרופורמה" - במקום "המיוחסים" נכתב "המיוחדים".

ד. בהמשך לסעיף קטן א' לעיל, הלשכה סבורה שיש לשנות את הנוסח של תקנה 38ב(1) כך שלא יתווסף מבחן נוסף.

7. צירוף עסקים – הלשכה סבורה כי אין מקום לסטות מההגדרה המופיעה ב-IFRS 3 לצירוף עסקים ובכך ליצור סתירה אל מול כללי החשבונאות המקובלים. יתר על כן, אין זה ראוי לכלול במסגרת התקנות דרישה גורפת למתן דוח פרופורמה, בהתקיים המבחנים הכמותיים, בגין רכישת תאגיד המחזיק נכסי נדל"ן להשקעה מניב שאינו עונה להגדרת עסק. זאת, מכיוון שמדובר ברכישה של נכסים שאין פעילות משמעותית הנלווית להם למעט תזרים ההכנסות שהם מניבים, ועל כן אין במתן נתוני פרופורמה משום תוספת מידע משמעותי. ככל שהרשות סבורה כי נתונים מסוימים, כגון מחזור ההכנסות מנכסי הנדל"ן המניב בתקופות קודמות, הינם בעלי חשיבות לציבור המשקיעים לצורך הבנת העסקה והשלכותיה על עסקי התאגיד, עליה לכלול דרישה למתן נתונים נבחרים אלה במסגרת הפרק על תיאור עסקי התאגיד. דרישה להצגת דוח פרופורמה מלא בהקשר זה, כרוכה בעלויות רבות, מגבירה את ה"עומס הדיווחי" וחשוב מכל אינה תורמת ליכולת המשתמשים בדוחות הכספיים לנתח את העסקה והשלכותיה בצורה טובה יותר ביחס למצב בו נתונים נבחרים מסוימים נכללים במסגרת הפרק האמור. יתר על כן, נציין כי היה והרשות סבורה כי עסקה מסוימת בה נרכש תאגיד המחזיק נכסי נדל"ן להשקעה מניב מצריכה מתן דוח פרופורמה, יש לה הסמכות מתוקף תקנה 9א(ב) לדרוש מתן דוח פרופורמה עבור אותה עסקה.

8. נתון פרופורמה - יש למעט מההגדרה של **נתון פרופורמה** נתוני פרופורמה הנדרשים מתוקף טיוטת התיקון לתקנה 9א(א)(6)(א)-(ב), שכן, לדעת הלשכה, קיימת סתירה בין שתי ההגדרות. כך, למשל, על פי הגדרת נתון פרופורמה בתקנה 1, לעניין מאזן יש להציג נתוני פרופורמה בהנחה שאירוע הפרופורמה התרחש במועד המאזן, קרי נדרש להציג מאזן אחד בלבד במסגרת דוח הפרופורמה. לעומת זאת, הדרישה בתקנה 9א(א)(6)(א) מתייחסת למאזנים הכוללים את השפעת אירוע הפרופורמה לכל אחת משנות הדיווח שנתוניה כלולים בדוחות הכספיים של התאגיד.

תקנה 4(א) - פרטי הדוחות

9. הלשכה סבורה כי על בסיס ההגיון, לפיו ניתן הפטור מפרסום דוח פרופורמה במסגרת טיוטת תיקון לתקנה 4(א), יש להחיל פטור דומה גם על צירופי עסקים תחת אותה שליטה שטופלו בדרך של תיקון למפרע של הדוחות הכספיים של התאגיד.

תקנה 8 - הערכת שווי

10. הלשכה סבורה כי בנוסח תקנה 8(ז), העוסקת במתן פטור מצירוף הערכת שווי מהותית מאוד שעניינה תביעות משפטיות, חובות לקוחות או יתרות מלאי, הושמטה בטעות ההפניה לתקנה 8(ט). מהשמטה זו עלול להשתמע כי יש לכלול גילוי להערכת שווי מהותית מאוד או להערכת שווי מהותית שעניינה אחד הנושאים הללו. לפיכך, מוצע לתקן את הרישא של התקנה באופן הבא: "הוראות תקנת משנה (א) ותקנת משנה (ט) לא יחולו על הערכת שווי מהותית מאוד או הערכת שווי מהותית שנעשתה בקשר עם...".

תקנה 9 - דוחות כספיים

11. תקנה 9(ב) - מוצע לעדכן את נוסח התקנה באופן הבא: "תובא חוות דעתו של רואה החשבון של התאגיד על הדוחות הכספיים המבוקרים של התאגיד והיא תכלול התייחסות ליישום הוראות תקנות דוחות כספיים שנתיים על פי הנוסח המוסכם עם לשכת רואי החשבון בישראל".

12. תקנה 9(ה) - בהמשך להערה 13 בנספח למכתבנו הקודם, ובהתייחס לתיקון המוצע לתקנה 10 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים, הלשכה סבורה כי יש לערוך את התיקונים הבאים:

א. להוסיף התייחסות לממלא מקומו של המנהל הכללי בהיעדרו של המנהל הכללי או מי שממלא בתאגיד תפקיד כאמור אף אם תוארו שונה, בדומה לתוספת שנכללה בהצעה לתקנה 10 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים;

ב. לבטל את תקנה 11 לתקנות דוחות כספיים שנתיים ולכלול את הדרישות הנוספות הכלולות בה, מעבר לאמור בתקנה 9(ה) לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים, במסגרת תקנה 9(ה).

תקנה 9א - דוח פרופורמה

13. תקנה 9א(א)(4) – הלשכה סבורה כי אין מקום ולא ניתן להחיל את הוראות תקנות דוחות כספיים שנתיים על מידע כספי פרופורמה. זאת, מאחר שכל המידע הרלוונטי למשקיעים לצורך הבנת אירוע הפרופורמה והשלכתו על עסקי התאגיד מקבל ביטוי בדוח הפרופורמה גם מבלי שהוא ערוך לפי תקנות דוחות כספיים שנתיים².

14. תקנה 9א(א)(6)(ג) - באותו אופן, הלשכה סבורה כי מידע פרופורמה המתייחס לרכישת פעילות על ידי תאגיד נעדר פעילות, כפי שנדרש מתוקף ההצעה לתקנות 9א(6)(א)-(ב), אין מקום שייערך לפי תקנות דוחות כספיים שנתיים.

15. תקנה 9א(2) – לדעת הלשכה, ההצעה להביא את נתוני הפרופורמה במתכונת טבלאית הכוללת שלוש עמודות הינה בלתי סבירה ואינה תורמת מידע משמעותי כלשהו למשתמשים בדוחות הכספיים, שכן:

א. עמודה המציגה את הנתונים בפועל של התאגיד עובר לאירוע הפרופורמה נכללת למעשה בדוחות הכספיים;

² בהקשר זה יש לציין כי גם דוחות כספיים של חברה כלולה מצורפת או חברה נערבת מצורפת הערוכים לפי IFRS "בלבד" אינם ערוכים לפי תקנות דוחות כספיים שנתיים.

ב. עמודה הכוללת את נתוני הפרופורמה נכללת למעשה בדוח הפרופורמה;

ג. עמודה הכוללת התאמות בגין נתוני הפרופורמה אינה תורמת מידע משמעותי כלשהו למשתמשים בדוחות הכספיים היות ומידע בדבר התאמות סטנדרטיות של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות של הנרכשת או הנמכרת נכללים במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים ואילו מידע בדבר התאמות "מיוחדות", כגון הפחתת עודפי עלות, נכלל במסגרת הביאורים לדוח הפרופורמה כחלק מהנחות הפרופורמה ששימשו את התאגיד בהכנת דוח הפרופורמה.

יתר על כן, הואיל ובישראל הדוחות התוצאתיים הכלולים בדוח פרופורמה כוללים שתי שנות השוואה, המתכונת הטבלאית המוצעת תביא לעומס דיווחי מיותר.

לפיכך, מתכונת דוחות הפרופורמה הנהוגה כיום בפרקטיקה בישראל הינה מתכונת מספיקה בהחלט ואין צורך לשנותה.

16. תקנה 9א(ד1) - חסרה התייחסות במסגרת התקנה כי דוחות כספיים של התאגיד הנרכש, שיצורפו לדוחות תאגיד נעדר פעילות חלף מתן נתוני פרופורמה, ייערכו לפי כללי חשבונאות מקובלים (IFRS). יתר על כן, כאמור בסעיפים 13-14 לעיל, ובדומה לדוחות כספיים של חברה כלולה או נערבת המצורפים לדוחות כספיים של תאגיד כשהם ערוכים לפי IFRS ואינם ערוכים לפי תקנות דוחות כספיים שנתיים, אין מקום לדרוש שדוחות מצורפים של התאגיד הנרכש ייערכו לפי תקנות דוחות כספיים שנתיים.

תקנה 10(14) - דוח תזרים מזומנים חזוי

17. על פי ההיגיון, לפיו מוצע לתת פטור מצירוף דוחות כספיים של חברה נערבת מקום בו הערבות בוטלה לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי ולפני מועד פרסום הדוחות, ראוי כי מקום בו תאגיד פרע את כל אגרות החוב שהונפקו על ידו אשר הוחזקו בידי הציבור, לאחר תאריך הדוח על המצב הכספי ולפני מועד פרסום הדוחות, יש לפטור אותו ממתן דוח תזרים מזומנים חזוי.

תקנה 37יד(א)(2)

18. בהמשך לאמור לעיל בקשר עם תקנה 9א(א2), גם כאן הלשכה סבורה כי אין מקום לדרישה להציג מידע פרופורמה בקשר למיזוג במתכונת טבלאית.

תקנה 40 - עקרונות לעריכת הדוח

19. תקנה 40(א) – ראו הערה 7 בנספח למכתבנו הקודם.

תקנה 40א - דוחות כספיים ביניים של מנפיק חוץ

20. לעניין דוחות כספיים ביניים של מנפיק חוץ, אנא ראו הערות 8-9 בנספח למכתבנו הקודם.

21. יתר על כן, ברצוננו להסב את תשומת לב הרשות לנוסח המוצע של תקנה 40א(1א), לפיו "הדוחות הכספיים ביניים של מנפיק חוץ יכול שיסקרו לפי תקנים בינלאומיים בביקורת או תקני ביקורת אמריקניים..." השימוש במונח **תקני ביקורת** בהתייחס ל**סקירת דוחות כספיים ביניים** של מנפיק חוץ, מקום בו קיימים תקני סקירה רלוונטיים, אינו נאות. לפיכך, יש לעשות שימוש במונח **"תקן סקירה בינלאומי או תקן העוסק בסקירת דוחות ביניים הנכלל בתקני ביקורת אמריקניים"**.

22. בדומה, יש לתקן את נוסח תקנה 40א(ב)(4) באופן הבא: "בדוח הסקירה של רואה החשבון המבקר יצינו כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים והתקנים שבהתאם להם נסקרו הדוחות הכספיים ביניים".

תקנה 40ב - אי התאמה בין הוראות התקנות לכללי חשבונאות מקובלים

23. לעניין אי התאמה בין הוראות התקנות לכללי חשבונאות מקובלים, אנא ראו את ההתייחסות במכתבנו הקודם לעניין תקנה 4 בתקנות דוחות שנתיים.

תקנה 42 - זרישות לפירוט

24. תקנות 42א(א) ו-42ב(ב) - מאחר וסעיף 16 ל-IAS 34 דורש מתן גילוי בקשר עם שינוי מדיניות חשבונאית (16א)), שינוי אומדן (16ד)) ותיקון טעות (ברישא של סעיף 16), שאירעו בתקופות ביניים, ולאור קיומן של הנחיות מפורטות בקשר עם דרישות הגילוי שיש לכלול במקרים כאלו תחת IAS 8 - הרי שהתקנות מיותרות ויש מציעים להשמיטן.

25. תקנה 42ג(ג) - בהמשך להערה 10 במכתבנו הקודם, בקשר עם תקנה 7(ד) לתקנות דוחות כספיים שנתיים, יש לתקן את נוסח התקנה, כך שסימון סכומים בדוחות כספיים ביניים בשל הצגה מחדש או סיווג מחדש יידרש רק מקום בו מדובר בסכומים מהותיים.

תקנה 44 - צירוף דוחות חברה כלולה

26. תקנה 44א(א) - הכללת מבחנים ברורים ומוסדרים במסגרת התקנות לבחינת הצורך בצירוף דוחות כספיים של חברות כלולות בתקופות ביניים הינה חיונית, שכן הנסיון מלמד שחברות רבות התקשו להגיע למסקנה מתי נדרש מהן לצרף דוחות של כלולה מהותית בתקופות ביניים, וזאת בשל חוסר בהירות ביחס לאופן שבו יש ליישם במקרים מסוימים בתקופות ביניים את המבחנים שנקבעו בתקנה 23 לתקנות דוחות שנתיים.

בהתייחס למבחנים המוצעים, ברצוננו להסב את תשומת הלב לעניינים הבאים:

א. לקיומה של טעות בנוסח המוצע של התקנה, שכן המבחן התוצאתי מתייחס ל"סך הרווח או ההפסד, בערכו המוחלט, של החברה הכלולה..." במקום להתייחס אך ורק לחלק המשקיע ברווח או ההפסד, בערכו המוחלט, של הכלולה.

יתר על כן, בדומה לנוסח המבחן התוצאתי בתקנה 23 לתקנות דוחות כספיים שנתיים, הלשכה סבורה כי יש לערוך את המבחן התוצאתי בהתייחס "לסכומים הנכללים ברווח

והפסד של התאגיד בשל השקעת התאגיד בחברה הכלולה... ולא בהתייחס ל"חלק התאגיד ברווח או הפסד של החברה הכלולה".

ב. לקיומה של אי בהירות באשר לאופן יישום המבחן התוצאתי בתקופות ביניים, במקרים בהם ברבעון אחד נוצר, למשל, רווח וברבעון שלאחריו - הפסד. הלשכה סבורה כי יש צורך לבאר את הנושא שכן מדובר במקרים נפוצים למדי בחברות מסוימות, למשל בחברות אחזקה שתוצאותיהן מושפעות מתוצאות של חברות בנות וכלולות שלהן הפועלות פעמים רבים בענפים שונים, והן עשויות להיתקל בקושי פרקטי בבואן ליישם את הוראות התקנה.

ג. נראה כי מטרת התקנה הינה להביא לצירוף דוחות כספיים של חברות כלולות מהותיות מקום בו אכן מדובר בהשקעה מהותית עבור התאגיד המדווח, ולא להביא לצירוף דוחות בגלל תוצאות חריגות בעלות אופי חד פעמי שאירעו ברבעון מסוים. לפיכך, ראוי לאפשר שיקול דעת נוסף ולקבוע מבחן של "רווח מייצג", בדומה למבחן הקיים בתקנה 23 לתקנות דוחות כספיים שנתיים, לפיו מקום בו הכלולה לא הייתה מהותית בתקופות דיווח קודמות ולא צפויה להיות מהותית בתקופות הדיווח הבאות, לא יהיה צורך בצירוף דוחותיה הכספיים אך ורק בגלל שאחד המבחנים הכמותיים מתקיים ברבעון מסוים. ככלל, השיקולים הנוספים הקיימים בתקנה 23 צריכים לחול גם על צירוף דוחות בתקופות ביניים.

תקנה 44 - צירוף מידע תמציתי לגבי חברה כלולה

27. על פי טיוטת התיקון, דרישות הגילוי שייכללו בדוחות ביניים בקשר עם חברות כלולות מהותיות תהיינה בהתאם להוראות IFRS 12 בשינויים המחויבים. הלשכה בדעה כי דרישה זו אינה עומדת בקריטריונים הבסיסיים שלפיהם נבחנה ההצדקה להטלת חובת גילוי מעבר לתקני IFRS כמפורט במכתבנו הקודם. מדובר בדרישה מכבידה וכי עלות הפקת המידע הנדרש לצורך הכללת גילויים אלו בדוחות ביניים עולה באופן משמעותי על התועלת שתיווצר למשקיעים מהכללתם ולא תתרום בצורה מהותית ליכולתם להבין ולנתח את המידע הכספי לתקופות ביניים. יתר על כן, הלשכה סבורה כי תוספת גילויים כזו תגרום להגדלת העומס הדיוחי ולמעשה היא עומדת בסתירה עם העקרונות שהרשות התוותה בעניין "קיצור הדוחות". בנוסף, יש לציין כי עם כניסתו לתוקף של IFRS 12, לא נערכו תיקונים כלשהם ל-IAS 34 (להבדיל, למשל, מ-IFRS 13 שעם פרסומו נערכו תיקונים גם ל-IAS 34 על מנת לתת ביטוי לדרישות גילוי משמעותיות המתייחסות לשווי הוגן גם בתקופות ביניים). עובדה זו מעידה על כך כי גם ב- IASB סבורים כי אין מקום למתן מידע זה במסגרת דוחות ביניים, שכל מטרתם הינה להצביע על שינויים ואירועים משמעותיים שאירעו במהלך תקופת הביניים מאז הדיווח השנתי, ודוחות אלו אינם עומדים בפני עצמם אלא משלימים למעשה את המידע שנכלל בדיווח השנתי. לפיכך, ככל שלא חלו שינויים מהותיים במצב הכספי ותוצאות הפעילות של חברות כלולות מהותיות, לא נדרש כל גילוי אודותיהם בדוחות ביניים. יתר על כן, מקום בו חלו שינויים מהותיים במצב הכספי ותוצאות הפעילות של חברה כלולה מהותית, והרשות סבורה כי קיימים גילויים משמעותיים שהצגתם בדוחות ביניים הינה חשובה ובעלת ערך למשקיעים, מוצע כי הרשות תציין ספציפית אילו גילויים יש לתת במסגרת זו ולא תכלול בתקנה החדשה, באופן גורף, את כלל הגילויים הנדרשים על ידי IFRS 12 בתקופות ביניים.

תקנה 46 - חתימת הדוח

28. בהמשך להערוותינו לתקנה 9(ה) לעיל, מוצע להוסיף התייחסות לממלא מקומו של המנהל הכללי בהיעדרו של המנהל הכללי או מי שממלא בתאגיד תפקיד כאמור אף אם תוארו שונה, בדומה לתוספת שנכללה בטיטוט התיקון לתקנה 10 לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים.

תקנה 47 - סקירה של רואה החשבון המבקר

29. תקנה 47(א) - מוצע לשנות את נוסח התקנה באופן הבא: "לדוח הביניים יצורף דוח הסקירה של רואה החשבון המבקר והוא יכלול התייחסות לכך שלא בא לתשומת לבו של רואה החשבון המבקר דבר הגורם לו לסבור שהאמור בתקנה 40(א) אינו מתקיים, וזאת על פי הנוסח המוסכם עם לשכת רואי החשבון בישראל".

תוספת ראשונה

30. בכדי להפחית עומס דיווחי שלא לצורך, יש לבטל את סעיף 7 לתוספת בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים. דרישות הגילוי הקיימות בסעיפים 125-133 ל- IAS 1 בדבר גורמים לחוסר וודאות באומדן הן מספיקות. בהתאם לכך, הגדרת "אומדן חשבונאי קריטי" המופיעה בתקנה 1 מתייתרת ויש למחוק אותה.

תוספת שנייה

31. מוצע לבטל כליל את הוראות התוספת השניה וזאת לאור קיומן של דרישות גילוי דומות ונרחבות ב- IFRS 7.

תוספת חמישית

32. סעיף 1(3)(ו) - מוצע להחליף את המונח "גורם קשור" במונח "צד קשור" כהגדרתו ב- IAS 24.
33. סעיף 2 – הלשכה סבורה כי יש להבהיר מהו פרק הזמן במהלכו נדרש מתן המידע הנדרש בסעיף 2. מוצע כי פרק הזמן שייקבע יהיה "תוך 90 יום ממועד הרכישה".
34. סעיף 2(2)(ב) – הלשכה סבורה כי יש צורך להגדיר באופן ברור יותר מהם "נתונים כספיים עיקריים" מתוך הדוחות הכספיים של התאגיד הנרכש (ההגדרה כיום היא "לרבות...").
35. סעיף 2(2)(ג) – לדעת הלשכה, יש לקבוע כי ה"נתונים הכספיים העיקריים" הנ"ל יהיו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים ו/או מערכת כללי חשבונאות מקיפה אחרת.

תוספת שביעית

36. סעיף 2 - יש למחוק את המילים "או אוחד באיחוד יחסי". זאת, מאחר ובתקני IFRS בוטלה שיטת האיחוד היחסי. ראו לעניין זה גם את הערה מספר 1 בנספח למכתבנו הקודם.

תוספת שמינית

37. סעיף 6 - יש למחוק סעיף זה. לדעתנו, הוראות סעיף זה מתייחרות לאור קיומן של דרישות הגילוי בסעיפים 18-19 ל-7 IFRS ובעמדה משפטית מספר 15-104 : אירוע אשראי בר דיווח.

תוספת תשיעית

38. לעניין ההגדרה של "חברות מאוחדות" – ראו הערה 1 בנספח למכתבנו הקודם.

תקנה 9 והתוספת העשירית

39. ללשכה יש הערות מהותיות לגבי תקנה 9 והתוספת העשירית. למרות זאת, הערות אלה אינן מוצגות כאן מאחר שידוע כי עניין המתכונת של הצגת דוחות סולו מצוי כיום בבחינה מחודשת ברשות ניירות ערך. הלשכה מתכוונת להעיר את הערותיה בעניין זה לאחר פרסום מסקנות הבחינה המחודשת.

תקנות ניירות ערך (פרטי תשקיף וטיוטת תשקיף – מבנה וצורה), התשכ"ט-1969

תקנה 51 - השקעת המנפיק בחברה אחרת

40. תקנה זו מיותרת וניתן להשמיטה. הנסיון מלמד כי כאשר מדובר בהשקעה מהותית מאד בחברה מאוחדת, הנתונים כבר כלולים במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים וגילוי נוסף ספציפי בגין ההשקעה מתקבל בדרך כלל מתוך באור המגזרים. כאשר מדובר בהשקעה מהותית בחברה כלולה, המידע זמין למשקיע בדרך של צרף הדוחות הכספיים של החברה הכלולה, ואילו כאשר מדובר בהשקעה מהותית במכשיר פיננסי, בשל השינויים בערכה, המידע הרלוונטי ניתן בדרך של צירוף הערכת השווי.

תקנה 160 - הכללת דוחות כספיים

41. בסעיף (ב)(3) לתקנה קיימת דרישה, לפיה רואה החשבון המבקר חייב לציין בחוות דעתו כי הוא מסכים להכללתה בתשקיף. התייחסותה הלשכה לעניין זה תועבר במסגרת תגובתה לתקנות הספציפיות לעניין "דואל דייטינג".

תקנה 160 - דוחות פרופורמה

42. סעיף (ב) לתקנה זו מיותר. תקנה זו באה להסדיר מתן נתוני פרופורמה רבעוניים במתכונת מלאה, כפי שמקובל היה לדרוש במסגרת תשקיפים לכלול דוחות כספיים רבעוניים במתכונת מלאה. עם הסרת דרישה זו לחלוטין (גם מתאגידים מדווחים וכעת עם השינוי המוצע גם מתאגידים שזו להם ההנפקה הראשונה), אין מקום להשאיר דרישה זו למתן נתונים רבעוניים פרופורמה במתכונת מורחבת.

דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

43. יש להוסיף תקנה בפרק י"1 בהאי לישנא: "הוראות תקנה 9ב ו-38 לתקנות דוחות תקופתיים ומיידיים, לענין החובה לצרף דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לרבות הצהרות מנהלים ודוח רואה החשבון המבקר, הכל כאמור בתקנות אלה, יחולו ביחס לתקנות אלה, בשינויים המחוייבים".

תקנות ניירות ערך (עסקה בין חברה לבין בעל שליטה בה), התשס"א-2001

חלק מההערות שיובאו להלן בקשר עם תיקון תקנות עסקה עם בעל שליטה, חשוב שיובאו בחשבון בקשר עם התיקונים הנדרשים בתקנות ניירות ערך (הצעה פרטית של ניירות ערך בחברה רשומה), התש"ס-2000, שלא נכללו במסגרת התיקון שהוצע על ידי רשות ניירות ערך.

תקנה 1 – הגדרות

44. רואה חשבון מבקר – הלשכה סבורה כי לא ניתן להפנות להגדרת רואה החשבון מבקר כפי שמוצע להגדירו בתקנות דוחות כספיים שנתיים, הואיל ובמקרים בהם החברה נשוא העסקה עם בעל השליטה הינה חברה הפועלת בחו"ל, המבוקרת על ידי רואה חשבון מבקר שאינו מוסמך לעסוק בראיית חשבון בישראל, ואינה עונה להגדרת מנפיק חוץ, לא ניתן יהיה לצרף את דוחותיה הכספיים לדוח העסקה כדוחות מבוקרים (או סקורים) כנדרש בתקנות אלה. לעניין הגדרה זו, ראו גם הערה 4 בנספח למכתבנו הקודם.

45. תקני ביקורת מקובלים בישראל - ראו הערה 5 בנספח למכתבנו הקודם.

תקנה 6 - נכס שהוא ניירות ערך או פעילות של תאגיד

46. תקנה (ב)(1) - מוצע לתקן את מבחן מהותיות הנכס (כהגדרתו בתקנה) לעסקי החברה או לפעילותה ממבחן של הון למבחן של **סך המאזן**, וזאת בדומה למבחנים אחרים הקיימים בתקנות ניירות ערך לבחינת מהותיות (פרופורמה, צירוף כלולה מהותית).

47. תקנה (ב)(4) - מוצע להעלות את הסף לקביעת מהותיות הנכס (כהגדרתו בתקנה) לעסקי החברה או לפעילותה, כך שנכס יוגדר כמהותי במידה ושווי התמורה בעסקה **תהווה 10%** (ולא 5%) או יותר משווי החברה (כפי שמחושב לפי ממוצע מחירי מניית החברה בבורסה במהלך ששת החודשים שקדמו למועד אישור העסקה בידי הדירקטוריון או לפי מחיר מניית החברה בבורסה סמוך לפני אישור הדירקטוריון כאמור, הנמוך מביניהם).

48. תקנה (ו)(1) - בדומה להוראות אחרות בתקנות ניירות ערך, הלשכה סבורה כי יש לאפשר עריכה של הדוחות הכספיים של התאגיד **גם בהתאם למערכת כללי חשבונאות שהינה מקיפה** (comprehensive) תוך אימוץ הוראות תקנה 19(ו) לתקנות דוחות כספיים שנתיים ולא רק בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, **אלא אם** החברה הרוכשת (משפטית) נעדרת פעילות או שהעסקה עם בעל השליטה תביא למצב של רכישה במהופך.

49. תקנה (ו)(1) - הלשכה סבורה כי הדרישה שהדוחות הכספיים של התאגיד יכללו גם את הגילוי בהתאם לתקנות דוחות כספיים שנתיים ובהתאם לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים **הינה מיותרת ולא מוסיפה מידע רב**, וזאת בשים לב לכך כי הדוחות הכספיים של התאגיד יערכו בהתאם לתקנות אלו רק לצורך השלמת העסקה (אלא אם בטרם העסקה או לאחר העסקה ימשיך התאגיד להיות תאגיד מדווח). תשומת הלב כי במידה והערתנו זו לא תתקבל, יש להשמיט את תקנה ו(5) נוכח העובדה שדרישה זו מופיעה באותן התקנות.

50. **תקנה (ו)(4) - מוצע להחריג דוחות כספיים באנגלית** כדוחות כספיים המצריכים תרגום לעברית וזאת בדומה לתקנה 23(ט) לתקנות דוחות כספיים שנתיים לענין צירוף דוחות של חברה כלולה.

51. **תקנה (ו)(4) -** נבקשכם לתקן בסיפא מ"דוח הביקורת" ל- "דוח רואה החשבון המבקר".

52. **תקנה (ח) -** יש לציין כי ניתן לכלול בדוח העסקה את הדוחות הכספיים של התאגיד בדרך של הפניה, בהתאם לאמור בתקנה 5א לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים.

53. **תקנה (ח)(1) -** נראה כי יש לציין "... של התאגיד לשנה האחרונה שצורפו לדוח התקופתי..."

54. **תקנה (ח)(2) -** נראה כי יש לציין "... האחרונים של התאגיד ~~האמורים בפסקה (1)~~ שצורפו לדוח הרבעוני..."

תקנה 7 - תמורה בנכס אחר

55. **תקנה (א)(4) -** מוצע להבהיר בתקנה כי הפרטים הנדרשים באשר לרואה החשבון המבקר הינם לגבי רואה החשבון המבקר של אותה פעילות ספציפית של התאגיד כאמור בתקנה.